

1.10.2018

HUS/2494/2018

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Helsingin kaupunginhallituksen lausuntopyyntö HEL 2018-009109

Vastine Helsingin kaupunginhallituksen lausuntopyyntöön koskien valtuutettu Alviina Alametsän aloitetta helsinkiläisten muunsukupuolisten henkilöiden hoitoa

Erikoissairaanhoidossa laajassa käytössä olevien hoitojen tulee perustua hoitojen vaikuttavuuteen ja potilasturvallisuuteen. Tutkimusnäyttö muunsukupuolisten hoitojen vaikuttavuudesta puuttuu. Toisin kuin transsukupuolisilla, muunsukupuolisille ei ole vakiintunutta hoitolinjaa, koska heidän kohdallaan feminisoivista ja maskulinisoivista sukupuolen korjaushoitojen hyödyistä ei ole riittävää näyttöä. Lääketieteelliset korjaushoidot ovat lisäksi peruuttamattomia ja sisältävät riskejä. Siksi ne on kohdennettava tarkoin. Psykoterapeuttisia hoitoja tarjotaan edelleen yhdenvertaisesti transsukupuolisille ja muunsukupuolisille, kuten myös muille kehon ja mielen välisestä ristiriidasta kärsiville.

Julkisuudessa on viime aikoina käyty keskustelua yliopistollisten sairaaloiden transpoliklinikoiden hoitolinjauksiin liittyen muunsukupuolisten muuttuneisiin leikkaus- ja hormonihoitoihin. Hoitolinjauksia on muutettu, mutta tämä muutos perustuu tarkkaan harkintaan hoidon lääketieteellisen vaikuttavuuden puuttuessa.

Erikoissairaanhoidon toimintaa ohjaa lainsäädäntö. Transsukupuolisten hoitoa Suomessa ohjaa laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyvä sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asetus. Translaissa ja siihen liittyvässä asetuksessa ei määritellä muunsukupuolisten hoitoa. HUS ja Tays ovat keväällä pyytäneet STM:n Palveluvalikoimanuevostolta (Palko) hoitolinjausta viime vuosina kasvaneeseen muunsukupuolisten palvelukysyntään. Vastaus oli sama kuin kolme vuotta sitten, eli mitään kantaa hoitoihin ei otettu. HUSin saamien tietojen mukaan asia on nyt kuitenkin Palkossa selvitettävänä. HUS odottaa Palkon selvitystä valtakunnalliseksi linjauksiksi muunsukupuolisten hoitoa koskeviin hoitolinjauksiin ja tulee toimimaan linjausten mukaisesti.

HUS kannattaa myös translain uudistamista, koska siinä ei tällä hetkellä määritellä muunsukupuolisten hoitoa. Samanaikaisesti HUSissa myös oma tutkimus on tekeillä, koska näitä kokeellisia hoitoja, jotka eivät perustu näyttöön, on eettistä tarjota vain tutkimusseuranta-asetelmassa. HUS aikoo jatkossa tehdä vaikuttavuusseurantatutkimusta siitä, miten potilaat hoidosta hyötyvät. Lisäksi HUS tulee lisäämään avointa kommunikaatiota hoitolinjauksista järjestöjen, potilaiden ja muiden relevanttien tahojen kanssa.

Ystävällisin terveisin

Petri Bono
vs. johtajaylilääkäri
HUS Yhtymähallinto
Matti Holi
toimialajohtaja
Psykiatria